

Natuurgras als voorwaarde bij nieuw sportpark

Park Overveer kiest voor combinatie van natuurgras en een hybrideveld

Ruim vijftien jaar juridische touwtrekkerij en politiek gekrakeel heeft het cricket- en voetbalclub Ajax Sportman Combinatie (ASC) gekost om aan de oostzijde van Oegstgeest, in de Overveerpolder, een gloednieuw sportpark te realiseren. Het was soms op eieren lopen, maar het is toch gelukt. In augustus is het park opgeleverd. Alles is nagelnieuw. Zo ook het trainingsveld van de club. ASC heeft ervoor gekozen een experiment aan te gaan met een hybridesportveld.

Auteur: Nino Stuivenberg

'Er gingen stemmen op om meteen maar alle vier de velden hybride te maken. Maar zo'n hybrideveld is voor ons heel experimenteel. Wij zijn sportliefhebbers en bestuurders, geen specialisten. We kijken de kat eerst maar eens uit de boom.' Aan het woord is Dick de Bock, voorzitter van Stichting Beheer Sportpark Overveer. Samen met Hans Juffermans heeft hij het hele politieke spel rondom de verhuizing van ASC van de locatie in het dorp naar de Overveerpolder van dichtbij meegemaakt.

Integrale aanpak

De uitvoering van het project heeft de stichting in handen gegeven van Van Kessel Sport en Cultuurtechniek, een onderneming van Koninklijke Volkerwessels. Voor Van Kessel is dit een integraal project: het bedrijf is verantwoordelijk voor het ontwerp, de aanleg én het onderhoud van het nieuwe sportpark. Het nieuwe complex telt drie natuurgrasvelden en een hybrideveld. Voor het cricket is op de twee naast elkaar gelegen natuurgrasvelden een kunstgras-cricketpitch gerealiseerd. Het hybrideveld, op de markt onder de naam

Domo Fusion Grass, is geleverd door Domo Sports Grass uit het Belgische Sint-Niklaas. Van Kessel Sport en Cultuurtechniek heeft de stichting bij de keuze van het type hybridesysteem cultuurtechnisch geadviseerd en heeft het veld geïnstalleerd. Zo turbulent als de ontstaansgeschiedenis van Sportpark Overveer was, zo makkelijk verliep de uiteindelijke realisatie van het project. 'Dat komt doordat we hier te maken hebben met een club als eigenaar en opdrachtgever', zegt projectverantwoordelijke Elbert Nagel van Van Kessel. 'De lijnen zijn in dit project korter dan als bijvoorbeeld een

Stef Oliviers toont het doelgebied van het hybrideveld.

gemeente opdrachtgever is. We konden met Dick en zijn medebestuurder Hans Juffermans steeds snel schakelen.'

Ecologische zone

Park Overveer telt vier velden: drie speelvelden en een trainingsveld. Het hybride-trainingsveld wordt dagelijks gebruikt. De club telt maar liefst 50 voetbalteams. De stichting heeft bewust gezocht naar meer duurzame alternatieven om te gebruiken op het trainingsveld. Veel nieuwe sportcomplexen worden voorzien van zoveel mogelijk kunstgrasvelden, maar daar is in Oegstgeest nooit sprake van geweest. 'Dat veto is eigenlijk al in 2006 uitgesproken', vertelt De Bock. De gemeente was daar erg stellig in. Het nieuwe sportpark ligt namelijk op zettingsgevoelige grond in de Overveerpolder, midden in een gebied dat door de gemeente als 'groene ecologische zone' is bestempeld. Dat gebied zou door kunstgras verstoord worden, dus werd echt gras als voorwaarde gesteld bij het realiseren van een nieuw sportpark. Hybridegras op het trainingsveld was daarnaast een mooi alternatief voor een kunstgrasveld. Het levert immers meer speelluren op, maar heeft toch de groene aanblik van natuurgras.

De andere drie velden werden natuurgras. Vooral het aanleggen van natuurgras op zettingsgevoelige grond was een uitdaging. Nagel: 'We hebben daar extra rekening mee gehouden bij het grondwerk, zodat er geen verzakking plaatsvindt. Strobalen zorgen voor een stabiele ondergrond, waarmee het risico op restzetting wordt gegarandeerd. De strobalen zorgen voor een natuurlijke

afvoer van het water uit de voorbelasting en hebben als voordeel dat het een lichtgewicht ophoging is. Van belang is echter wel dat de strobalen te allen tijde onder water blijven liggen, zodat er geen verteringsproces optreedt. Er zijn strobalen van verschillende afmetingen gebruikt, waarmee in de praktijk het profiel van de opgeschoonde sloten strak kan worden opgevuld en minimaal met grond hoeft te worden aangevuld. Verder hebben we in samenwerking met onze graszaadleverancier DLF uit Kapelle speciale grasrassen gekozen voor optimale beworteling. Je wilt de wortels natuurlijk zo diep mogelijk in de grond hebben. Dat is hier gelukt door de toplaag op een goede manier op te bouwen. Er is in zulke situaties een hele filosofie nodig om de onderbouw te laten voldoen aan de normering.'

Ook op andere plaatsen is de 'ecologische' aanleg van het sportpark terug te zien. Zo dienen de ballenvangers aan de kant van de woonwijk ook als geluidsscherm en zijn deze bekleed met groen. 'We hebben geprobeerd zo veel mogelijk rekening te houden met het landschappelijke aspect', legt Nagel uit. De ballenvanger heeft op die manier een mooie dubbel functie: enerzijds als geluidsscherm en om het veld uit het zicht te houden, anderzijds als onderdeel van de ecologische zone en natuurlijk als ballenvanger.

Slijtage

Terug naar het experimentele hybrideveld. De belangrijkste afweging voor ASC om voor een hybride-trainingsveld te kiezen is de duurzaam-

'Er gingen stemmen op om meteen maar alle vier de velden hybride te maken'

ACTUEEL

‘Met een goede voorbereiding kun je prachtige natuurgrasvelden aanleggen’

heid. Het nieuwe sportpark kan natuurlijk nog niet bogen op een lang trackrecord dat daarvoor overtuigend bewijs levert. Toch zijn de eerste signalen over het hybrideveld indrukwekkend. Zelfs in het doelgebied, waar altijd de eerste slijtageplekken ontstaan, is het gras nog volop aanwezig. Dat is niet alleen te danken aan de aanwezigheid van kunstvezels. Ook het gras lijkt beter bestand tegen het voetbalgeweld dat het in het doelgebied te verduren krijgt. Dat heeft volgens Stef Oliviers van Domo te maken met het feit dat de wortels van het gras zich optimaal kunnen ontwikkelen en zonder hinder van de backing, het gewezen doek dat dient als onderlaag voor de grasmat, dieper in de ondergrond kunnen groeien. Als ondergrond voor het hybrideveld is gekozen voor een mengsel van een speciale grondmix met een aandeel

kurk. Salesdirector Stef Oliviers van leverancier Domo Sports Grass: ‘Je hoort weleens zeggen dat kunstgrasvelden wat hard kunnen worden om op te spelen. Daarom wordt in de onderlagen van ons hybrideveld kurk gebruikt om een betere demping te bewerkstelligen.’

Een hybridesportveld bevat maximaal tien procent kunstgras. De rest van de grasmat is natuurgras. De ondergrond is van een zodanige samenstelling dat er een optimale lucht- en waterhuishouding ontstaat voor het gras. De ondergrond is rijker van opbouw dan de hybride-grondmix waarmee de mat wordt ingevuld. In combinatie met de geweven backing, met een 100 procent open structuur, kunnen de graswortels onbelemmerd en egaal naar de geprepareerde ondergrond groeien. De

diepere beworteling geeft de grasmat meer stabiliteit en een goed herstellend vermogen. ‘Dat zijn belangrijke eigenschappen van het Fusion Grass’, legt Oliviers uit. ‘De velden blijven egaal. Slidings en afdrucken van noppen onder voetbalschoenen laten minder sporen na op het veld.’ Dat doet vermoeden dat de onderhoudskosten ook lager uitvallen. ‘Maar dat zal in de praktijk nog moeten blijken, natuurlijk’, zegt De Bock.

Bespeelbaarheid

Het voordeel van een hybrideveld moet dan ook vooral komen uit de extra bespeelbaarheid van het veld ten opzichte van natuurgras. Het aantal bespelingsuren ligt voor de Fusion Grass op minimaal 600. Voor een grote club als ASC, met circa 1000 leden, is die speelbelasting een belangrijke afweging. ‘Er is zelfs een lobby geweest vanuit de club om maar meteen vier hybridevelden aan te leggen. Dan hebben we het over een investering van ruim acht ton. Ik heb voorgesteld om eerst maar eens een paar seizoenen te kijken hoe ons eerste hybrideveld bevalt.’ De speelbelasting van hybridegras is niet alleen het gevolg van de constructie op zichzelf. Ook het onderhoud speelt hierin een belangrijke rol. Cultuurtechnisch inzicht is hierbij een vereiste. ‘Het grootste voordeel van een hybrideveld is dat je het, net als een kunstgrasveld, onder bijna alle weersomstandigheden kunt bespelen. Je hoeft het eigenlijk nooit af te keuren’, legt De Bock uit.

Grondmix

Het hybridesportveld van Park Overveer bestaat uit een speciaal samengestelde onderbouw. Daaroverheen is een uit rollen samengesteld hybridesysteem gelegd, bestaande uit een speciaal ont-

Dick de Bock en Hans Juffermans.

‘Een hybrideveld moet aanvoelen alsof je op natuurgras speelt’

wikkeld geweven doek waarin de kunstgrasvezels zijn verwerkt. Tussen de kunstgrasvezels is door Van Kessel Sport en Cultuurtechniek een speciaal samengestelde hybride-grondmix aangebracht. Deze wordt laagsgewijs aangebracht, waarna de kunstgrasvezels steeds opnieuw worden opgebouwd, zodat ze mooi rechtop staan als de grasmat klaar is. Daarna wordt het veld ingezaaid. Hiervoor is samen met graszaadproducent DLF uit Kapelle een geschikt graszaadmengsel vastgesteld.

Het onderhoud gebeurt als bij elk natuurgrasveld. Onder andere het beluchten is belangrijk. Volgens Oliviers heeft Domo Sports Grass een hybridemat ontwikkeld die langer meegaat dan de varianten die op de markt worden aangeboden. Dat heeft onder meer te maken met de beluchting. Hij demonstreert hoe een beluchtingspin door de

backing van zijn product wordt geduwd. De grof geweven vezels van de mat openen zich en laten de pin door. Er is geen schade aan de backing. ‘Daardoor gaat de mat die we bij ASC hebben gelegd langer mee dan andere hybridesystemen. De praktijk heeft laten zien dat deze systemen bij elke beluchting schade oplopen.’

Het veld is voorzien van een volautomatische beregeningsinstallatie, waarmee de vochtvoorziening in het veld op het gewenste niveau kan

worden gehouden ten tijde van droogte. Vanwege de schrale opbouw van de ondergrond en de toplaag van het hybrideveld is het van belang dat de vochtvoorziening tijdens het onderhoud op het gewenste niveau kan worden gehouden, voor een goede groei van het gras en een optimale werking van de (traag werkende) meststoffen.

Verwachtingen

Of Domo Fusion Grass ook in de praktijk aan alle verwachtingen voldoet, moet de tijd leren, vindt De Bock. ‘Ik heb de club geadviseerd dit product eerst een aantal seizoenen op de proef te stellen. Misschien gaan we nog wel een keer helemaal over op hybride.’ Toch houdt De Bock nu nog een beetje de voet op de rem. ‘De lobby in onze club die ijvert voor meer van dit soort velden moet nog maar even geduld hebben, vind ik. We zetten de totale kosten af tegen de speelduur die we ervoor terugkrijgen. In ons geval, als grote club met veel leden, lijkt dit een goede keuze. Tot dusver hebben we geen klagen.’

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7181

Elbert Nagel